

Anti-pestprotocol

Franeker, februari 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
1.1 Belang van een anti-pestprotocol.....	3
1.2 Uitgangspunten	3
1.3 Methode(s) voor de sociaal-emotionele ontwikkeling	3
1.4 Leerlingvolgsysteem.....	4
2. Begripsomschrijving	5
2.1 Wat is pesten?.....	5
2.2 Wat is het verschil tussen plagen en pesten?	5
2.3 Vormen van pesten.....	5
2.4 Welke rollen worden er onderscheiden bij pesten?	5
2.5 Wat zijn signalen voor een peestsituatie?	6
3. Aanpak	7
3.1 Preventieve aanpak	7
3.1.1 KiVa-lessen.....	7
3.1.2 Preventieve groepsgesprekken	7
3.1.3 Omgangsregels.....	7
3.1.4 De rol van / opdracht voor ouders.....	7
3.1.5 Rots en water	9
3.2 Curatieve aanpak	10
3.2.1 Welke stappen worden er gezet als er gepest wordt?	10
3.2.2 Curatieve aanpak onderbouw:.....	10
3.2.3 Curatieve aanpak bovenbouw:	11
3.2.4 Inlichten ouders.....	12
3.2.5 Wat doet de school als de curatieve aanpak niet werkt?	12
3.2.6 Sanctiemaatregelen als de gerichte aanpak niet werkt	12
4. Organisatie.....	13
4.1 Contactpersonen.....	13
4.2 Training.....	13
4.3 Ervaringsbijeenkomsten.....	13
4.4 Conferentie.....	14

1. Inleiding

In de inleiding van het anti-pestprotocol komen de volgende onderwerpen aanbod: het belang van een anti-pestprotocol, de uitgangspunten van onze school ten aanzien van pesten, gebruikte methodes voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en het leerlingvolgsysteem. De missie en visie van de school vormen de basis van het anti-pestprotocol.

1.1 Belang van een anti-pestprotocol

Er zijn verschillende visies ten aanzien van het belang van een anti-pestprotocol. De visie van De Korendrager over het belang hiervan wordt in deze paragraaf verwoord.

Veel basisschoolleerlingen worden gepest. Dit is een probleem dat het welzijn en de ontwikkeling van kinderen ernstig bedreigt. Kinderen horen zich veilig en geborgen te voelen op school. Alleen dan kunnen ze zich in alle vertrouwen ontwikkelen. Wij willen dan ook een sociaalpedagogisch klimaat creëren waarin ieder kind zich ondersteund, betrokken, veilig en geaccepteerd voelt. Met behulp van dit anti-protocol laten we zien dat we tegen pesten zijn en dat we pesten willen voorkomen: 'Samen maken we er een fijne school van'.

1.2 Uitgangspunten

De uitgangspunten van de Korendrager ten aanzien van pesten en hoe dat het beste kan worden aangepakt worden in deze paragraaf beschreven.

- Wij geloven in de kracht van de groep. Pesten is een groepsproces en pesten wordt bij ons daarom in de groep opgelost.
- De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken
- Leerkrachten en (hulp)ouders moeten alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en (hulp)ouders duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten
- Dit pestprotocol wordt door het hele team en de oudergeleding van de MR onderschreven en vormt als zodanig een onderdeel van het beleid van de school als weergegeven in het schoolplan en schoolgids

Naast de 4 hierboven genoemde uitgangspunten is het goede voorbeeld van de leerkrachten - en thuis de ouders - van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten en ouders horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

1.3 Methode(s) voor de sociaal-emotionele ontwikkeling

Iedere school gebruikt één of meerdere methodes voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. In deze paragraaf wordt de door de Korendrager gebruikte methode beschreven.

Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling hanteren wij KiVa. Dit is een programma gericht op positieve groepsvorming en het verbeteren van de sociale veiligheid.

1.4 Leerlingvolgsysteem

Het leerlingvolgsysteem dat gebruikt wordt door de Korendrager wordt hier beschreven. Er wordt specifiek aandacht besteed aan de manier waarop wij het leerlingvolgsysteem inzetten bij de aanpak van pesten.

Wij gebruiken de KiVa-monitor om zicht te krijgen op de sociale veiligheid en de voortgang van de leerlingen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkelingen. Twee keer per schooljaar is er een meting. Onze leerlingen vullen dan een vragenlijst in. Wij ontvangen van KiVa de rapporten en sociogrammen die een beeld geven van het klimaat in de groepen. Op basis van deze informatie ondernemen wij, mocht het nodig zijn, gerichte acties om te zorgen voor een fijnere sfeer in de klas.

2. Begripsomschrijving

Om pestgedrag te kunnen signaleren moet eerst wel duidelijk zijn wat pesten precies is, wat het verschil tussen plagen en pesten is en welke rollen er onderscheiden worden bij pesten. Deze begrippen worden in dit hoofdstuk afgebakend.

2.1 Wat is pesten?

In deze paragraaf wordt het begrip 'Pesten' beschreven. De Korendrager hanteert de volgende beschrijving.

*Pesten is het herhaaldelijk en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed kan verdedigen. Met **herhaaldelijk** wordt bedoeld dat het kind steeds het mikpunt van gemene en kwetsende opmerkingen of handelingen is. **Opzettelijk** betekent dat iemand bewust verdriet is aangedaan. Naast deze kenmerken is er bij pesten sprake van een **machtsverschil**. Slachtoffers zijn minder sterk dan pesters en kunnen zich dus niet goed verdedigen.*

2.2 Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

In deze paragraaf wordt het verschil tussen plagen en pesten beschreven. Dit verschil is soms erg moeilijk aan te geven. De Korendrager onderscheidt een aantal factoren die plagen van pesten onderscheiden.

1. *Pesten gebeurt met opzet, plagen niet;*
2. *Pesten gebeurt telkens opnieuw tegen dezelfde persoon, plagen gebeurt af en toe en tussen verschillende personen;*
3. *Bij pesten is er sprake van machtsongelijkheid, bij plagen zijn kinderen ongeveer even sterk.*

Bij plagen is het dus niet de bedoeling om iemand bewust te kwetsen. Bij plagen blijft de verstandhouding en het onderlinge respect tussen kinderen behouden.

2.3 Vormen van pesten

Er zijn verschillende vormen van pesten. Hieronder volgt een overzicht van deze verschillende vormen van pesten:

- *Fysiek: slaan, duwen, schoppen*
- *Materieel: het kapot maken of afpakken van iemands eigendommen*
- *Verbaal: uitschelden, steeds opnieuw vervelende opmerkingen maken*
- *Relationeel: buitensluiten, leugens of geruchten verspreiden*
- *Digitaal (cyberpesten): gemene of beledigende berichten, telefoontjes*
- *Discriminatie: scheldwoorden, opmerkingen, gebaren die betrekking hebben op ras, huidskleur, religie of seksueel getint*

2.4 Welke rollen worden er onderscheiden bij pesten?

Uit onderzoek blijkt dat elk kind in de klas een rol heeft bij pesten. Het is daarom erg belangrijk om de verschillende rollen te onderscheiden. In deze paragraaf worden de verschillende rollen beschreven. De Korendrager hanteert de volgende indeling

- *Pester: initiatiefnemer van het pesten;*
- *Assistent: doet actief mee met de pester, maar speelt geen hoofdrol in het pesten;*

- *Versterker: doet niet direct mee met het pesten, maar geeft de pester positieve feedback door toe te kijken of te lachen om het pesten;*
- *Slachtoffer: het gepeste kind;*
- *Verdediger: steunt en komt op voor het slachtoffer;*
- *Buitenstaander: weet van het pesten af, maar grijpt niet in.*

2.5 Wat zijn signalen voor een peestsituatie?

In deze paragraaf worden de signalen beschreven die erop kunnen wijzen dat een kind pest of gepest wordt. Het is niet gemakkelijk om pesten te signaleren. Onderstaande signalen kunnen erop duiden dat een kind pest of gepest wordt, maar dat hoeft niet. Wat belangrijk is, is dat het gaat om een verandering in het gedrag van het kind.

Het is voor ouders erg belangrijk kennis te nemen van onderstaande signalen. Veel signalen zijn namelijk met name in de thuissituatie zichtbaar.

Signalen die erop kunnen wijzen dat een (uw) kind gepest wordt:

- *Het kind is bang om naar school te gaan of wijkt af van de normale (fiets)route;*
- *Het kind vraagt steeds of het met de auto naar school gebracht kan worden;*
- *Het kind wil om onduidelijke redenen thuis blijven;*
- *Het kind klaagt (vaak) 's ochtends, wanneer hij of zij naar school moet, dat hij of zij ziek is;*
- *Het kind komt thuis van school met vieze of kapotte kleren of rugzak;*
- *Het kind raakt steeds spullen kwijt;*
- *Het kind raakt vaak zakgeld kwijt, vraagt vaak om geld of steelt het (om aan de pester te geven);*
- *Het kind trekt zich terug, is stil en lijkt zijn of haar zelfvertrouwen kwijt te zijn;*
- *Het kind is angstig en gespannen;*
- *Het kind is zijn of haar eetlust kwijt en zegt dat het eten niet smaakt;*
- *Het kind heeft nachtmerries of huilt zichzelf in slaap;*
- *Het kind heeft onverklaarbare blauwe plekken of verwondingen;*
- *Het kind is chagrijnig, snel boos of lastig;*
- *Het kind is vaak alleen en brengt geen vriendjes meer mee naar huis;*
- *Het kind weigert te vertellen wat er aan de hand is of geeft ongeloofwaardige verklaringen voor zijn of haar gedragsverandering.*

Signalen die erop kunnen wijzen dat een (uw) kind pest:

- *Het kind doet op een overdreven manier stoer;*
- *Het kind is tegendraads en opstandig;*
- *Het kind kan zich niet inleven in de gevoelens van een ander;*
- *Het kind roddelt of verspreid vervelende geruchten;*
- *Het kind is agressief;*
- *Het kind heeft slechte schoolprestaties.*

3. Aanpak

De Korendrager hanteert zowel een preventieve als een curatieve aanpak om pesten tegen te gaan. In dit hoofdstuk komen deze onderwerpen aanbod. Er wordt aandacht besteed aan de manier waarop de school pesten wil voorkomen en, mocht zich een pestincident voordoen, welke maatregelen de school neemt om een dergelijk incident op te lossen.

3.1 Preventieve aanpak

In deze paragraaf staat de preventieve aanpak van de Korendrager centraal. Het gaat hierbij om de maatregelen die de school neemt om een positief pedagogisch klimaat te creëren waarin pesten niet thuishoort.

3.1.1 KiVa-lessen

Eén van de preventieve maatregelen die de Korendrager heeft genomen is het gebruiken en gericht toepassen van het KiVa-programma. De manier waarop KiVa bijdraagt aan een positief pedagogisch klimaat wordt in deze sub-paragraaf beschreven.

Wij streven er naar om, in elke groep, één keer in de twee weken een KiVa-les te geven. Deze lessen zijn gericht op het preventief werken aan groepsvorming en het bieden van een veilige leeromgeving. De lessen zullen de ontwikkeling van sociale vaardigheden van kinderen stimuleren die ze nodig hebben om een groepsnorm tegen pesten te kunnen creëren. De lessen uit het KiVa-programma zijn verdeeld onder 10 thema's, zoals: gevoelens, iedereen is uniek en herken pesten. We laten tijdens elk schooljaar alle thema's terug komen, zodat alle onderwerpen die kunnen bijdragen aan een positief pedagogisch klimaat aan bod zijn gekomen.

3.1.2 Preventieve groepsgesprekken

Een andere manier waarmee de Korendrager aandacht besteedt aan het creëren van een positief pedagogisch klimaat is het voeren van preventieve groepsgesprekken.

In de groepen van de Korendrager vindt regelmatig een preventief groepsgesprek plaats. Tijdens deze gesprekken wordt de sfeer in de klas besproken. Wij streven er naar de leerlingen zelf verantwoordelijk te maken voor de sfeer in de groep. Tijdens de groepsgesprekken proberen we te zorgen dat leerlingen zelf met oplossingen en ideeën komen.

3.1.3 Omgangsregels

Naast de KiVa-lessen en de preventieve groepsgesprekken heeft de Korendrager omgangsregels opgesteld die leiden tot een positief pedagogisch klimaat. In deze sub paragraaf worden deze omgangsregels beschreven. Tevens wordt beschreven op welke manier de omgangsregels levend gehouden worden.

3.1.4 De rol van / opdracht voor ouders

Ouders onderschrijven het protocol tegen pesten door ondertekening van het inschrijfformulier. Ouders en school hebben elkaar nodig als het gaat om het voorkomen en aanpakken van pestgedrag. Zo mogen ouders niet denken dat de school het wel oplost, en de leerkracht mag er niet van uitgaan dat pesten alleen een zaak van de school is. Niet alleen de klas / groep, kenmerken van de school, buurt en de kinderen zelf spelen een belangrijke rol. Uit wetenschappelijk onderzoek is inmiddels ook gebleken dat de opvoedingsstijl en de reacties van ouders een rol spelen bij pesten door leeftijdsgenoten. (Uit

de analyse van Brits onderzoek blijkt dat overbeschermden kinderen tussen de 20 en 30 procent meer kans lopen om gepest te worden. Verwaarlozing verhoogt het risico met 40 procent, een strenge opvoeding met 28 procent.)

Eén van de belangrijkste "opdrachten" die ouders hebben, is het **signaleren en melden**. Belangrijk is dat ouders goed luisteren naar en interesse hebben in hun kind(eren) en de activiteiten die zij ondernemen (ook op de digitale snelweg). Wanneer ouders de indruk hebben dat hun kind gepest wordt, zelf pest of signalen opvangen van pesten in de groep van het eigen kind, dient dit zo spoedig mogelijk gemeld te worden bij de groepsleerkracht (ook wanneer het digitaal pesten buiten schooltijd betreft).

Daarnaast is het belangrijk dat ouders **betrokken zijn bij eventueel pestproblematiek en achter de aanpak van de school staan**; alleen wanneer ouders en school op één lijn zitten kan effectief worden gehandeld.

Tenslotte is het belangrijk dat ouders van kinderen die gepest worden of zelf pesten, zich goed **laten informeren en adviseren** over wat zij als ouders kunnen doen om hun kind te ondersteunen. Daarbij is het goed ook open te staan voor hulp. (Zie ook <http://kinderen.moed.nl/pesten/>).

Niet eigenhandig pestproblemen oplossen!

Wat niet de bedoeling is, is dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen, bijvoorbeeld door de pester bestraffend toe te spreken. Hoewel er vanuit de school begrip is voor de emoties die het teweegbrengt als je kind wordt gepest, is dit onacceptabel en in strijd met onze aanpak en visie, zoals verwoord in dit antipestbeleid. Daarbij is het veelal ook ineffectief en heeft het veelal een averechts effect.

Op onze school zijn voor alle groepen een KiVa-regels opgesteld. Voor de groepen 1 tot en met 4 gaat het om de volgende omgangsregels:

- 1. We willen samen een groep zijn want dat is fijn.*
- 2. We horen er allemaal bij: ik, hij en ook jij.*
- 3. We verschillen allemaal, dat maakt ons speciaal.*
- 4. We gaan goed met elkaar om.*
- 5. We helpen elkaar.*
- 6. We komen voor elkaar op.*

Voor de groepen 5 tot en met 8 gaat het om de volgende omgangsregels:

- 1. We doen aardig tegen elkaar en behandelen anderen met respect.*
- 2. We maken er een fijne groep van.*
- 3. We praten met elkaar (en gebruiken daarbij ik-taal).*
- 4. We willen dat pesten stopt.*
- 5. We willen dat ook verborgen pesten stopt.*
- 6. We houden er rekening mee dat pesten heel lang pijn doet.*
- 7. We zeggen tegen pesters: stop ermee.*
- 8. We helpen gepeste kinderen.*
- 9. We lossen pesten als een groep op.*
- 10. We blijven ons houden aan dit KiVa-contract*

De KiVa-regels hangen in elke klas. Er wordt regelmatig naar de regels verwezen. In situaties waarin het nodig is wordt het erbij gepakt.

3.1.5 Rots en water

Rots en water als onderdeel van onze school. Op de basisschool De Korendrager is er voor de groepen 4 en 6 10 weken tijd vrij gemaakt om een rots en water training te volgen. Hierbij is er voor elke groep een (externe) trainer. De groepsleerkracht is hierbij aanwezig i.v.m. de terugkoppeling naar de klas. Rots en water is een weerbaarheidstraining waarbij er spelenderwijs verschillende situaties geoefend worden die de kinderen tegenkomen op school, buiten of thuis. Rots staat voor stevig staan, voor jezelf opkomen, je eigen mening vormen, je eigen weg kiezen. Water staat voor contact maken met de ander, samenwerken, samen spelen en willen begrijpen wat de ander voelt. Inleven in de ander. Kinderen leren wat ze kunnen bereiken met hun eigen lichaamstaal en wat ze bereiken met hun eigen gedrag. Hoe reageren anderen op jouw houding en gedrag. Stevig staan, zelfvertrouwen, inlevingsvermogen, samenwerken, opkomen voor jezelf, concentreren en ontspannen zijn belangrijke thema's die behandeld worden.

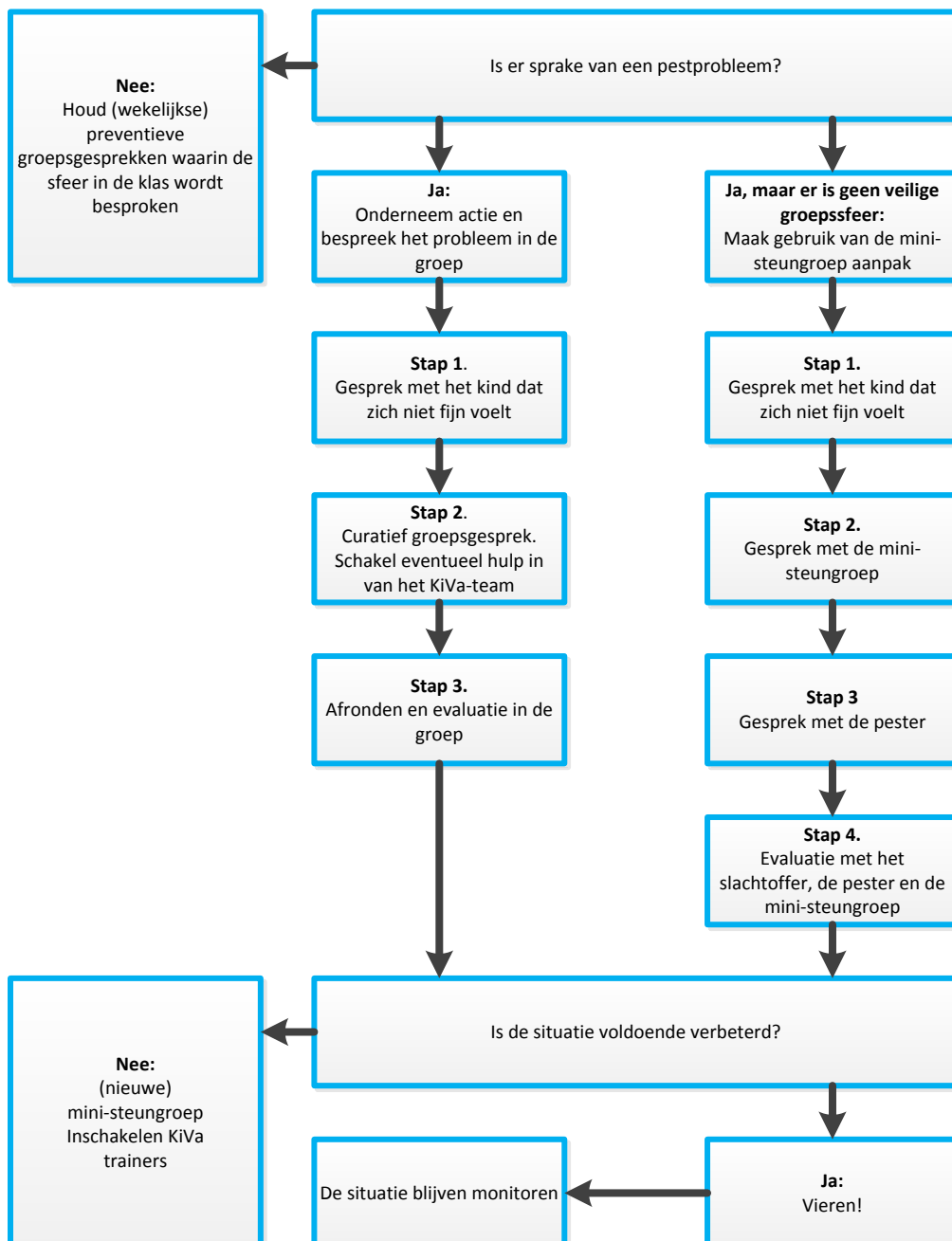
3.2 Curatieve aanpak

In deze paragraaf staat de curatieve aanpak van de Korendrager centraal. Het gaat hierbij om de maatregelen die de school neemt om pestincidenten op te lossen en de rol die de ouders op dat moment spelen.

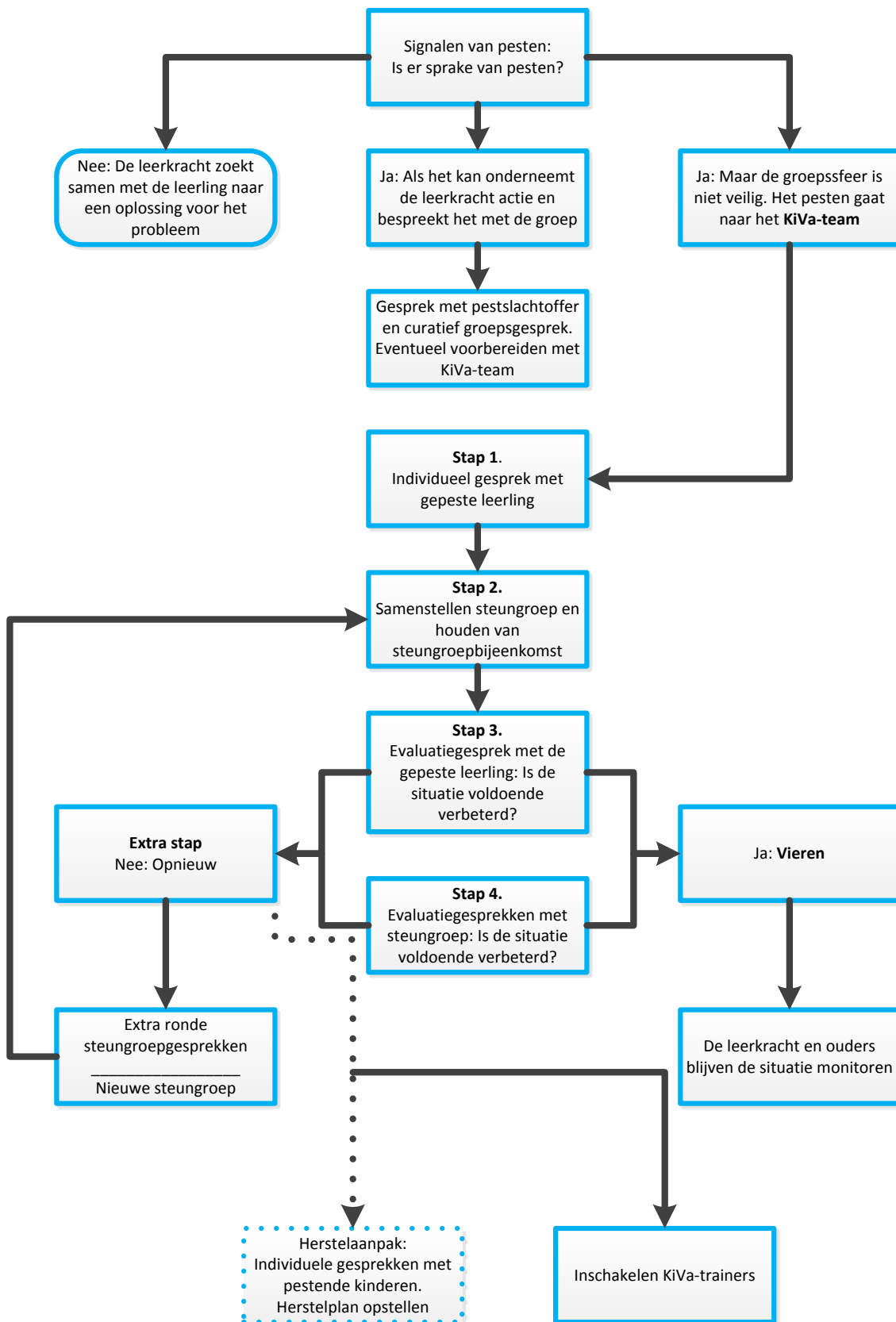
3.2.1 Welke stappen worden er gezet als er gepest wordt?

In deze sub paragraaf worden de stappen beschreven die de Korendrager volgt vanaf het begin van het signaleren van pesten. De stappen zijn weergegeven in onderstaand schema. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de onderbouw (groep 1 tot en met 4) en de bovenbouw (groep 5 tot en met 8).

3.2.2 Curatieve aanpak onderbouw:

3.2.3 Curatieve aanpak bovenbouw:

3.2.4 Inlichten ouders

Mocht een pestprobleem zich voordoen, op welk punt worden de ouders dan ingelicht? En op welke manier vindt dit plaats? In deze sub-paragraaf wordt hier antwoord op gegeven.

De ouders van de gepeste leerling worden ingelicht op het moment dat de school besluit de steungroep aanpak toe te passen. De ouders van het kind dat pest worden niet ingelicht. Pesten is een groepsproces en wij willen een kind niet als pester neerzetten.

3.2.5 Wat doet de school als de curatieve aanpak niet werkt?

Het kan voorkomen dat, ondanks dat de curatieve aanpak herhaaldelijk is toegepast, het pesten blijft bestaan. Vaak is er dan iets anders met het kind aan de hand. Mocht dit voorkomen, dan neemt de Korendrager de volgende stappen.

De ouders van de pester(s) worden geïnformeerd, direct nadat de betrokken pester(s) zelf door het KIVA-team op het eigen gedrag is (zijn) aangesproken. Dit vindt plaats in een persoonlijk gesprek na een telefonische of eventuele uitnodiging per mail. De ouders wordt uitgelegd dat in de weken daarvoor hun zoon / dochter deelgenomen heeft aan een steungroep, maar dat desondanks het pestgedrag niet is gestopt. In het gesprek wordt aan gegeven dat:

- 1. We willen dat het pesten stopt;*
- 2. Vanaf nu het de ouder(s) wordt gemeld, wanneer blijkt dat een kind nog steeds actief pest.*

Veelal is er meer aan de hand dan pesten alleen. Dit wordt besproken met de intern begeleider binnen de school. Er kan gekozen worden voor een bredere aanpak qua zorg. Samen met de intern begeleider kan maatschappelijk werk ingeschakeld worden. Het hele gezin wordt hierbij betrokken.

3.2.6 Sanctiemaatregelen als de gerichte aanpak niet werkt

Wanneer blijkt dat de KIVA-aanpak, met daarin de steungroep aanpak en ook de herstel aanpak geen effect heeft en de pester niet stopt met pesten, kan door de directie, afhankelijk van de situatie één of meerdere van de volgende sanctiemaatregelen getroffen:

1. Het inschakelen van verplichte extern hulp voor de pester bij schoolmaatschappelijk werk, jeugdhulpverlening e.d.
2. Het tijdelijk plaatsen van een leerling in een andere groep/lokaal;
3. Een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school met een maximum van drie dagen
4. Het in zeer extreme gevallen uiteindelijk verwijderen van een leerling. Dit gebeurt in overleg met het bevoegd gezag en de onderwijsinspectie. Hierbij hanteert de Korendrager het protocol schorsen en verwijderen van CBO Noordwest Fryslân.

Alvorens de directie overgaat tot het instellen van deze maatregelen, wordt uiteraard goed gekeken of de KIVA-aanpak goed is uitgevoerd, zo nodig wordt hier ook een externe KIVA begeleider van een ondersteuningsinstelling bij ingeschakeld. Daarnaast vindt altijd eerst overleg plaats met de ouders.

4. Organisatie

Dit hoofdstuk heeft betrekking op de organisatie van de Korendrager. Er wordt een overzicht gegeven van de anti-pestcoördinatoren en de externe hulp die de school kan inschakelen. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van de (verplichte) scholing.

4.1 Contactpersonen

In deze paragraaf worden de anti-pestcoördinatoren beschreven en de instanties die ingeschakeld kunnen worden bij pestproblemen.

Het KiVa-team

Zoals in de wet sociale veiligheid beschreven staat moeten de volgende taken bij ten minste één persoon belegd zijn: het anti-pestbeleid coördineren en fungeren als het aanspreekpunt in het kader van pesten. Bij de Korendrager zijn deze taken belegd bij het KiVa-team. De leden van het KiVa-team zijn onze anti-pestcoördinatoren. Voorzitter van het KiVa-team is de ib-er.

De Korendrager heeft een KiVa-team aangesteld. Dit is een werkgroep, bestaande uit minstens drie medewerkers, die samen met de groepsleerkracht verantwoordelijk zijn voor het onderzoeken en oplossen van de voorkomende gevallen van pesten. Het KiVa-team is het aanspreekpunt voor leerkrachten, ouders en leerlingen. Daarnaast coördineren de leden van het team het beleid tegen pesten. Het KiVa-team bestaat uit de volgende leden:

1. Nynke Algra
2. Klaas Hoekstra (voorzitter)
3. Sytze de Witte

De KiVa-trainer

Wanneer het KiVa-team meerdere malen de steungroep aanpak heeft ingezet en het pestprobleem blijft bestaan, dan wordt er een externe hulp ingeschakeld, namelijk een KiVa-trainer. De KiVa-trainer biedt ondersteuning aan de school voor het oplossen van problemen met de pesters, de slachtoffers en/of de hele klas.

4.2 Training

Deze paragraaf staat in het teken van de trainingen die de leerkrachten van de Korendrager volgen om nieuwe inzichten en vaardigheden op te doen.

Alle leerkrachten die werkzaam zijn op onze school hebben dag één van de START training van KiVa gevolgd. Zij zijn hiermee bevoegd om de KiVa-lessen te geven. De leden van het KiVa-team hebben tevens dag twee van de START training gevolgd. Hiermee kunnen zij, indien nodig, de steungroep aanpak uitvoeren. Daarnaast streeft de school ernaar om het team één keer in te twee jaar bij de laten scholen in het KiVa-programma.

4.3 Ervaringsbijeenkomsten

In deze paragraaf wordt meer informatie gegeven over de KiVa-ervaringsbijeenkomsten, waaraan de Korendrager deelneemt.

Twee keer per jaar vindt er een ervaringsbijeenkomst plaats. De KiVa-teams van de KiVa-scholen uit de regio komen bij elkaar om de voortgang en de ervaringen met een KiVa-begeleider te bespreken. De resultaten van deze bijeenkomst worden in het team besproken.

4.4 Conferentie

KiVa organiseert één keer per jaar een conferentie. In deze paragraaf wordt meer informatie gegeven over het belang ervan voor onze school.

Eén keer per jaar wordt er een conferentie georganiseerd, waaraan ten minste twee leerkrachten van de Korendrager deelnemen. De nieuwe inzichten over pesten en de innovaties in het KiVa-programma worden deze dag gepresenteerd. Onze leerkrachten worden tijdens deze dag verder geprofessionaliseerd. We willen er op deze manier voor zorgen dat onze school niet stilstaat, maar zich door blijft ontwikkelen.